

Omfanget og karakteren af stalking.

En befolkningsundersøgelse 2017/18

JUSTITSMINISTERIETS FORSKNINGSKONTOR

Oktober 2018

ISBN 978-87-93469-15-0

Resumé

Undersøgelsen viser, at to pct. af danskerne i alderen 18-74 år oplever at have været udsat for stalking inden for det seneste år. Når der tages højde for den usikkerhed, der er knyttet til denne type af spørgeskemaundersøgelse, svarer dette til et årligt antal udsatte på mellem 67.000 og 98.000. Endvidere peger undersøgelsen på blandt andet følgende karakteristika ved personer udsat for stalking:

- Kvinder er mere udsatte for stalking end mænd.
- En større andel blandt stalkingofre har en lav indkomst end resten af befolkningen.
- Enlige med børn har en forøget risiko for at blive udsat for stalking set i forhold til personer, der tilhører andre familietyper.

Undersøgelsen viser endvidere, at der er stor variation i stalkingforløbene, både når det kommer til karakter, varighed, konsekvenser og alvorlighed. Det ses blandt andet:

- At 28 pct. af stalkingofrene har haft en nær relation til stalkeren, 40 pct. af stalkingofrene er blevet stalket af en ven/bekendt, mens knap en tredjedel har oplevet at blive stalket af en ukendt person.
- At karakteren af stalkingen varierer fra uønskede sms'er og opringninger til forløb, der inkluderer vold og trusler om vold samt forskellige typer af overvågning. De langt hyppigste former for generende og chikanerende adfærd, som stalkingofrene har oplevet i forbindelse med stalkingen, er modtagelse af uønskede e-mails, sms'er og anden skriftlig kontakt, som knap tre fjerdedele af stalkingofrene har oplevet, samt telefonopkald, som 60 pct. af stalkingofrene angiver, at have oplevet.
- Til sammenligning med andre stalkingofre oplever en større andel blandt stalkingofre, der har haft en nær relation til stalkeren, stalkingforløbet som meget eller ret alvorligt, at føle sig utrygge i høj eller meget høj grad under stalkingforløbet, og at hændelserne har påvirket dem og deres liv.
- At 43 pct. af stalkingofrene har måttet ændre deres hverdagslige rutiner som følge af stalkingen. Knap en femtedel af personer udsat for stalking har kontaktet læge, psykolog eller lignende i forbindelse med stalkingen.
- At knap en fjerdedel af personer udsat for stalking har kontaktet politiet i sagen. Den hyppigste årsag til ikke at kontakte politiet i forbindelse med stalking er, at stalkingofferet vurderer, at forholdet ikke er alvorligt nok.

Indhold

Resumé	1
1. Indledning.....	3
2. Data og metode.....	3
2.1 Konstruktion af spørgeskema	5
2.2 Datarensning og analyse	6
3. Omfanget af stalking i Danmark	6
4. Karakteristik af ofrene.....	8
5. Relationen mellem stalkingudsat og stalker	8
6. Typen af stalking samt omfanget heraf.....	12
7. Hensigt med stalking	15
8. Stalkingforløbets alvorsgrad og konsekvenser.....	16
9. Stalkingforløbets ophør	22
9.1 Politianmeldelse af stalking.....	23
Bilag I. Spørgeskema	25

1. Indledning

Nærværende undersøgelse er udarbejdet på baggrund af udspillet ”Stop stalking”, der er fremsat i et samarbejde mellem Justitsministeriet og det daværende Ministerium for Børn, Undervisning og Ligestilling og har til hensigt at styrke samfundets indsats mod stalking samt anden forfølgelse og chikane. Udspillet ”Stop stalking” udgøres af en række konkrete initiativer, der har til formål at styrke politiets indsats i sager vedrørende stalking, at forbedre hjælpen og rådgivningen til stalkingudsatte samt styrke både fagfolks og den generelle befolknings viden på området (Justitsministeriet & Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling 2016). Denne undersøgelse vedrører tiltaget *Bedre viden om vold og stalking* og har således til formål at bidrage med ny viden om fænomenets omfang og karakter. Undersøgelsen afdækker befolkningens oplevelse af at blive udsat for stalking.

Det bemærkes, at denne undersøgelse har en del lighedstræk med undersøgelsen ”Omfanget og karakteren af stalking – En befolkningsundersøgelse”, som blev udgivet i 2013 af Justitsministeriets Forskningskontor. De to undersøgelser er dog ikke sammenlignelige, da det indledende spørgsmål vedrørende udsathed for stalking i nærværende undersøgelse er revideret, jf. det senere. På denne baggrund vil nærværende undersøgelse ikke skitsere udviklingstendenser, men alene belyse omfanget og karakteren af stalking i 2017/18.

2. Data og metode

Undersøgelsen bygger på data, der er indsamlet af Danmarks Statistik som en del af månedlige omnibusundersøgelser. Der er således tale om spørgeskemaundersøgelser, hvor de personer, der indgår i undersøgelserne, er udvalgt via Danmarks Statistiks CPR-registre og dermed udgør et repræsentativt udsnit af befolkningen mellem 16 og 74 år.

Data til brug for undersøgelsen er indsamlet i juni, juli og december 2017 samt januar til april 2018. De månedlige bruttostikprøver er på mellem 1.800 og 1.850 personer. Fra bruttostikprøven ekskluderes personer, der viser sig at være emigreret eller døde, eller som over for Danmarks Statistik har givet udtryk for, at de ikke ønsker at blive ringet op med henblik på at deltage i undersøgelser. Desuden er det alene personer, der er 18 år og ældre, som er blevet stillet spørgsmål vedrørende deres udsathed for stalking, hvorfor de 16-17-årige ikke er inkluderet i undersøgelsen. Den resterende del udgør nettostikprøven, som består af i alt 11.917 personer.

Som det fremgår i tabel 1, er den samlede svarprocent 54, og i løbet af de syv måneder, hvor undersøgelsen har kørt, er der blevet indsamlet i alt 6.479 besvarelser.

Tabel 1. Stikprøvestørrelse, antal besvarelser og svarprocent.

Nettostikprøve	Antal besvarelser	Svarprocent
11.917	6.479	54 %

Af tabel 2 fremgår årsagen til, at nogle har valgt ikke at deltage i undersøgelsen. Alle de kontaktede personer fra stikprøven har haft mulighed for at besvare spørgeskemaet på internettet. Danmarks Statistik sender digitalt en invitation til at deltage i undersøgelsen. I denne invitation indgår et link til webbesvarelse. Der sendes efterfølgende, både digitalt og med papirpost, remindere om deltagelse i undersøgelsen. Har personen efter disse remindere fortsat ikke udfyldt spørgeskemaet, tager Danmarks Statistik kontakt telefonisk (typisk op til fem gange) med henblik på at gennemføre undersøgelsen som telefoninterview. Godt en femtedel af stikprøven er ikke truffet af Danmarks Statistik på trods af flere forsøg. For godt hver tiende i stikprøven har Danmarks Statistik ikke har kunnet fremskaffe deres telefonnummer. Der er også en del, der har nægtet at deltage i undersøgelsen, nemlig otte pct. af samtlige i stikprøven. Den resterende del af bortfaldet skyldes blandt andet sprogvanskeligheder, delvist gennemførte interviews/besvarelser eller tilfælde, hvor der ikke er angivet en specifik årsag til, at interviewet/besvarelsen ikke blev gennemført.

Tabel 2. Årsager til bortfald.

	Antal	Andel af netto stikprøven
Ikke truffet	2.522	21 %
Manglende telefonnummer	1.291	11 %
Nægter at deltage	974	8 %
Anden bortfaldsårsag	651	5 %
I alt	5.438	46 %

For at tage højde for eventuelle skævheder i bortfaldet har Danmarks Statistik udarbejdet personvægte, der anvendes i samtlige analyser i denne undersøgelse. Disse vægte er baseret på oplysninger om blandt andet personernes køn, alder, familietype, uddannelse, socioøkonomisk klassificering, indkomst, region (5 områder) og etnicitet.

Når et fænomen som stalking undersøges via omnibusundersøgelsen, er det vigtigt at have in mente, at der er en risiko for, at undersøgelsen ikke får indblik i de mest alvorlige tilfælde. Dette skyldes, at en relativ stor andel af disse tilfælde formodentligt har ført til, at offeret har fået hemmeligt telefonnummer og/eller hemmelig adresse, således at personen udsat for stalking kan undgå at blive kontaktet af stalkeren. Dette gør det samtidig mere vanskeligt for Danmarks Statistik at få kontakt til vedkommende med henblik på deltagelse i undersøgelsen. For personer med hemmelig adresse gælder, at de ikke vil indgå i stikprøven. Desuden kan det tænkes, at personer udsat for stalking er mindre tilbøjelige til at tage telefonen, når en ukendt ringer dem op, hvilket også kan være med til at mindske Danmarks Statistiks mulighed for at træffe vedkommende. Det skal dog påpeges, at alle –

også personer med hemmeligt telefonnummer – har mulighed for at deltage i undersøgelsen på anden vis end gennem telefoninterviews. Det skal ligeledes bemærkes, at hemmelig adresse skal fornys årligt, hvorfor personer, der tidligere har haft hemmelig adresse, men ikke længere har det, vil indgå i stikprøven.

Det er yderligere vigtigt at være opmærksom på, at der er en række problemer forbundet med gennemførelse af denne form for befolkningsundersøgelse, som betyder, at oplysningerne er forbundet med en vis usikkerhed og en række begrænsninger. Disse bør tages i betragtning, når tallene fortolkes og forklares. En af de vigtigste er, at det er befolkningens *oplevelse*, der aflæses. Denne oplevelse er ikke nødvendigvis i overensstemmelse med den juridiske afgrænsning af stalking, idet forskellige mennesker givetvis har forskellige opfattelser af, hvad stalking er.¹

2.1 Konstruktion af spørgeskema

Stalking er et fænomen, der er vanskeligt at undersøge gennem spørgeskemaundersøgelser, idet det er svært at afgrænse. Stalking udgøres af mange forskellige adfærdsformer, som hver for sig og som enkeltstående tilfælde kan fremstå som ganske harmløse, hverdagslige handlinger. Det er, når disse handlinger gentages på en systematisk og chikanerende måde, at der er tale om stalking. I undersøgelsen har det derfor været afgørende, at spørgsmålet om udsathed for stalking er formuleret så præcist, at det må antages reelt at afgrænse tilfælde af stalking.

I undersøgelsen anvendes den definition af stalking, som findes i lovgivningen, dvs. systematisk og vedvarende chikane og forfølgelse. Det har dog været nødvendigt at udbygge og konkretisere denne temmelig brede definition i et indledende spørgsmål. Således suppleres definitionen fra lovgivningen med konkrete eksempler på typer af stalking, og samtidigt understreges det, at det drejer sig om uønskede henvendelser, se også bilag I (spørgeskema). I forbindelse med Justitsministeriets Forskningskontors gennemførelse af den føromtalte undersøgelse af omfanget og karakteren af stalking fra 2013, blev det klart, at den anvendte spørgsmålsformulering med fordel kunne præciseres yderligere, idet flere respondenter svarede ja til at have været udsat for stalking, selvom det ud fra deres øvrige svar fremgik, at det reelt ikke var tilfældet. På den baggrund er spørgsmålsformuleringen i nærværende undersøgelse konkretiseret yderligere, således at der eksplicit gøres opmærksom på, at stalking ikke omfatter modtagelse af spam e-mails, gentagne opkald fra telefonsælgere, forsøg på at franarre ens personlige oplysninger eller lignende. Det må dog her nævnes, at nogle personer på trods af dette alligevel svarer ja til, at de har været udsat for stalking, selvom deres besvarelser af undersøgelsens øvrige spørgsmål tydeligt indikerer, at det ikke er tilfældet. Disse besvarelser er frasorteret, jf. afsnit 2.2.

Det bemærkes, at der i spørgsmålsformuleringen ikke er angivet et minimum med hensyn til antal gange, den enkelte skal have været udsat for en given type af chikane eller forfølgelse, for at

¹ For en mere detaljeret gennemgang af begrænsninger ved denne type af undersøgelse henvises til rapporten: Pedersen et. al 2017: "Udsathed for vold og andre former for kriminalitet. Offerundersøgelserne 2005-2016".

handlingerne kan anses som værende vedvarende og systematiske. Dermed er det overladt til den enkelte respondent at vurdere, hvornår de har oplevet handlingerne som sådan. Dog er besvarelser, som omhandler forløb med færre end tre hændelser, frasorteret, jf. afsnit 2.2.

Endvidere må det bemærkes, at stalking i denne undersøgelse udelukkende defineres i kraft af karakteren af selve handlingerne, som stalkingofferet er udsat for og ikke ud fra hverken stalkingofferets reaktion på stalkingen eller stalkerens hensigt med stalkingen. Det er dermed ikke en forudsætning, at stalkingofferet er blevet skræmt eller bange som følge af stalkingen, eller at formålet med stalkingen har været at fremkalde frygt hos stalkingofferet.

2.2 Datarensning og analyse

Selvom det indledende spørgsmål vedrørende stalking er blevet præciseret yderligere i forhold til undersøgelsen fra 2013, er der fortsat tilfælde, hvor en respondent svarer ja til at have været udsat for stalking, men hvor det af den øvrige del af besvarelsen er åbenlyst, at der reelt ikke er tale om stalking. Disse tilfælde er frasorteret. Det drejer sig samlet set om 28 besvarelser, hvor respondenterne eksempelvis angiver, at de gentagne gange er blevet ringet op af telefonsælgere eller analyseinstitutter, blevet kontaktet af udenlandske svindlere, eller at de har været udsat for forsøg på at få franarret deres bankoplysninger. Desuden er tilfælde, hvor respondenterne angiver at have været udsat for stalking, men hvor det drejer sig om færre end tre forskellige episoder, sorteret fra, idet det er vurderet, at der i disse tilfælde ikke er tale om systematisk og vedvarende chikane og forfølgelse. På denne baggrund er yderligere syv besvarelser frasorteret. Samlet set er der altså frasorteret i alt 35 besvarelser, hvor det er vurderet, at personen reelt ikke har været udsat for stalking.

Analyserne er primært af deskriptiv karakter og præsenteres hovedsageligt i form af frekvens- og krydstabeller. For de enkelte krydstabeller er der foretaget χ^2 -uafhængighedstests samt z-tests til sammenligning af andele. Dette er gjort for at kunne vurdere, om der er tale om tilfældigheder eller om reelle forskelle. Således stilles der i undersøgelsen krav om, at sandsynligheden for, at de fundne forskelle beror på tilfældigheder, skal være mindre end fem pct., før en forskel betragtes som statistisk signifikant og dermed reel.

I nogle tilfælde har respondenterne ikke angivet et svar, hvilket betyder, at der er en mindre variationen i det antal besvarelser, som analyserne er baseret på. Antallet af besvarelser (n) er angivet ved hver tabel.

3. Omfanget af stalking i Danmark

Af tabel 3 fremgår, at 2,0 pct. af danskerne mellem 18 og 74 år har oplevet at blive udsat for stalking inden for det seneste år. Når der tages højde for den usikkerhed, der er knyttet til denne type af spørgeskemaundersøgelse, svarer dette til, at mellem 67.000 og 98.000 danskere årligt oplever at blive udsat for stalking. Til spørgsmål om udsathed for stalking inden for en femårig periode angiver 4,3 pct. af danskerne at have været udsat for dette, hvilket svarer til mellem 159.000 og 200.000 personer.

Tabel 3. Andel af de 18-74-årige i Danmark udsat for stalking og det estimerede antal udsatte².

	Udsat inden for det seneste år	Udsat inden for de seneste fem år
Andel udsat for stalking	2,0 %	4,3 %
Sikkerhedsinterval	1,7 % - 2,4 %	3,8 % - 4,8 %
Antal udsatte	84.000	179.000
95 % sikkerhedsinterval	67.000-98.000	159.000-200.000

N=6.462

Det bemærkes, at det beregnede antal udsatte over en femårig periode er godt det dobbelte af det antal, som angiver, at de har været udsat inden for det seneste år, hvilket blandt andet kan skyldes fremadteleskopering. Dette vil sige, at stalkingtilfælde, som reelt har fundet sted for mere end et år siden, huskes som sket inden for det seneste år.

I tabel 4 ses andelen af befolkningen, der angiver at have været udsat for stalking, fordelt efter køn og alder. Mens 5,6 pct. af kvinderne angiver, at de har været udsat for stalking inden for de seneste fem år, gør dette sig gældende for 3,0 pct. af mændene. Dermed har kvinder en forhøjet risiko for at blive udsat for stalking set i forhold til mænd. Denne forskel er statistisk signifikant. Forskellen i kønnes udsathed er ligeledes gældende, når der udelukkende ses på andelen, der angiver, at de har været udsat inden for det seneste år. Her angiver 2,4 pct. af kvinderne, at de har været udsat for stalking mod 1,7 pct. af mændene.

Tabel 4. Andel udsatte for stalking blandt 18-74-årige i Danmark fordelt efter køn og alder.

	Udsat inden for det seneste år	Udsat inden for de seneste fem år
Kvinder	2,4 %	5,6 %
Mænd	1,7 %	3,0 %
18-24 år	2,3 %	4,9 %
25-39 år	2,6 %	5,9 %
40-74 år	1,7 %	3,5 %
Alle	2,0 %	4,3 %

Af tabellen fremgår endvidere, at de 25-39-årige har en forhøjet risiko for at blive udsat for stalking. Dette er i særlig grad tilfældet, når der sammenlignes med de 40-74-årige, hvor andelen af udsatte er signifikant lavere – både når der ses på andelen af udsatte inden for en femårig periode og inden for det seneste år.

² En relativt stor andel på 5,8 pct. af de adspurgte svarer ”ved ikke” til spørgsmålet om, hvorvidt de har været udsat for stalking.

4. Karakteristik af ofrene

I de følgende analyser betragtes alle, der har været udsat for stalking inden for de seneste fem år samlet. Dette skyldes, at et forholdsvist begrænset datagrundlag ikke gør det muligt at foretage mere specifikke analyser alene for de personer, der har været udsat for stalking inden for det seneste år. Der skelnes således ikke mellem, hvornår respondenterne har været udsat for stalking inden for den femårige periode.

Der er set på en række karakteristika ved ofrene, herunder etnicitet (herkomst), socioøkonomiske forhold (indkomst og familietype) samt livsstilsfaktorer (hvor ofte man går ud om aftenen generelt, samt hvor ofte man går ud om aftenen for at feste eller more sig). Resultatet af denne delanalyse er opsummeret i tabel 5, der viser, at 18 pct. af stalkingofrene er enlige med børn, hvilket er en statistisk signifikant større andel end blandt den øvrige del af den voksne befolkning, som indgår i undersøgelsen, hvor fem pct. tilhører denne familietype. Desuden viser tabellen, at 53 pct. af stalkingofrene tjener mindre end 240.000 kr. årligt, mens det samme gør sig gældende for en statistisk signifikant mindre andel af den øvrige befolkning, nemlig 39 pct. Det må dog bemærkes, at der ikke er statistisk signifikant forskel i middelindkomsten de to grupper imellem.

Tabellen viser endvidere, at der med hensyn til andelen af personer af dansk oprindelse ikke er statistisk signifikant forskel mellem stalkingofre og resten af befolkningen, ligesom personer udsat for stalking heller ikke adskiller sig fra den øvrige befolkning, når der ses på de to livsstilsfaktorer, henholdsvis hvor ofte man går ud ugentligt, og hvor ofte man er ude for at feste eller more sig.

Tabel 5. Ofre for stalking og øvrig del af befolkningen i undersøgelsen fordelt efter udvalgte demografiske og socioøkonomiske forhold samt efter livsstilsfaktorer.

	Udsat for stalking	Ikke udsat for stalking
Har en årlig indkomst på mindre end 240.000 kr.	53 %*	39 %*
Enlig med børn	18 %*	5 %*
Dansk oprindelse	84 %	87 %
Går ud om aftenen mindst én gang ugentligt	44 %	44 %
Går ud for at feste eller more sig mindst én gang ugentligt	39 %	36 %

*Angiver at andelen på tværs af grupperne er statistisk signifikant forskellige med en p-værdi $\leq 0,05$.

5. Relationen mellem stalkingudsat og stalker

Mens kvinder hyppigere er udsat for stalking end mænd, gør den modsatte kønsfordeling sig gældende for stalkerne. Således oplevede 63 pct. af stalkingofrene, at de blev stalket af en mand, mens 19 pct. angiver, at de blev stalket af en kvinde. En relativt stor andel, 18 pct. af stalkingofrene,

kender ikke kønnet på personen, der stalkede dem. Som det ses af tabel 6, oplevede de udsatte kvinder i langt størstedelen af tilfældene (78 pct.) at blive stalket af en mand. Denne konstellation, hvor stalkingofferet er en kvinde, der bliver stalket af en mand, udgør godt halvdelen af alle stalkingstilfælde og er således det markant mest udbredte senarie. Ti pct. af de kvindelige ofre for stalking oplevede derimod at blive stalket af en kvinde. Således bliver kvinder i signifikant højere grad stalket af mænd end af andre kvinder. I modsætning hertil oplevede mænd, der var udsat for stalking, i lige høj grad at stalkeren var en mand som en kvinde.

Tabel 6. Ofre for stalking inden for de seneste fem år fordelt efter køn og stalkerens køn.

		Stalkingoffer		
		Mand	Kvinde	I alt
Stalker	Mand	35 %	78 %	63 %
	Kvinde	35 %	10 %	19 %
	Ved ikke	30 %	12 %	18 %
	I alt (pct.)	100 %	100 %	100 %
I alt (antal)		97	180	277

P-værdi=0,000

I undersøgelsen er personer udsat for stalking ydermere spurgt til, hvor gammel de tror, at deres stalker var. 39 pct. af stalkingofrene angiver, at de blev udsat for stalking af en person, der var 40 år eller ældre, en fjerdedel angiver, at de blev udsat for stalking af en person, der var mellem 25 og 39 år, mens 14 pct. angiver, at stalkeren var mellem 15 og 24 år. Godt en femtedel af stalkingofrene har ikke kendskab til stalkerens alder. Der ses en sammenhæng mellem stalkingofferets alder og alderen på stalkeren, således at personer udsat for stalking mestendels bliver stalket af personer, der har omtrent den samme alder som dem selv, jf. tabel 7.

Tabel 7. Stalkingofre fordelt efter alder og stalkerens alder.

		Stalkingofferets alder			
		16-24 år	25-39 år	40-74 år	I alt
Stalkerens alder	15-24 år	59 %	9 %	4 %	14 %
	25-39 år	20 %	41 %	14 %	25 %
	40 år og ældre	10 %	33 %	51 %	39 %
	Ved ikke	12 %	16 %	30 %	22 %
	I alt (pct.)	100 %	100 %	100 %	100 %
I alt (antal)		41	97	138	276

P-værdi=0,000

Ses der nærmere på relationen mellem stalker og stalkingoffer, kan der identificeres tre overordnede typer af relation mellem disse.³

- *Nær relation:*⁴ Defineret som en nuværende eller forhenværende ægtefælle, samlever eller kæreste eller et andet familiemedlem.
- *Venner og bekendte:* Defineret som en person, som stalkingofferet har – eller har haft – en mere eller mindre nær relation til, eksempelvis en arbejdskollega eller studiekammerat, en (forhenværende) ven eller kammerat, en som stalkingofferet har fået kontakt til på Facebook eller andre sociale medier, en som stalkingofferet har truffet kortvarigt, fx til en fest, eller en person, som stalkingofferet har mødt i arbejdsregi.
- *Ukendt:* Defineret som en person, som stalkingofferet ikke har nogen relation til. Desuden dækker denne kategori over tilfælde, hvor stalkingofferet ikke ved, om de har en relation til stalkeren, muligvis fordi de ikke har haft direkte kontakt til vedkommende.

Af tabel 8 fremgår det, at 28 pct. af stalkingofrene har været udsat for stalking af en, de har haft en nær relation til. Her er der i langt størstedelen af tilfældene tale om, at stalkeren var en nu- eller forhenværende ægtefælle, samlever eller kæreste. Endvidere viser tabellen, at 40 pct. er blevet stalket af en ven eller bekendt. De resterende 32 pct. kender enten ikke stalkeren eller ved ikke, om de kender stalkeren.

Tabel 8. Stalkingofre fordelt efter relation til stalker.

	Andel	Antal
Nær relation	28 %	78
En (forhenværende) ægtefælle/samlever/kæreste	26 %	73
Andet familiemedlem	2 %	5
Venner og bekendte	40 %	111
Én jeg kortvarigt har truffet fx til en fest	5 %	13
Én jeg har haft kontakt til på Facebook eller andre sociale	1 %	3
En (forhenværende) ven/kammerat	9 %	26
Arbejdskollega eller studiekammerat	5 %	15
En jeg har haft kontakt til gennem mit arbejde	9 %	26
Anden person	11 %	30
Ukendt	32 %	88
Ingen relation	20 %	56
Ved ikke	12 %	32
I alt	100 %	277

³ Disse tre kategorier indgår også i rapporten ”Omfanget og karakteren af stalking – En befolkningsundersøgelse” af Justitsministeriets Forskningskontor 2013. Det bemærkes, at betegnelsen ”Venner og bekendte” i den tidligere rapport blot var benævnt ”Bekendt”.

⁴ I denne kategori er der tale om en relation, der indbefatter familiære bånd, hvorfor nære venskaber ikke indgår heri.

Der er væsentlige forskelle mellem, hvem henholdsvis mænd og kvinder stalkes af, hvilket fremgår af tabel 9. Mens mænd i 44 pct. af tilfældene angiver, at stalkeren var en ukendt person, gør dette sig gældende for statistisk signifikant færre af de kvindelige ofre for stalking, nemlig 25 pct. Omvendt oplever kvinder i statistisk signifikant højere grad end mænd at blive stalket af en person, som de har haft en nær relation til. Dette gør sig gældende for 32 pct. af de kvindelige ofre mod 21 pct. af de mandlige.

Tabel 9. Stalkingofre fordelt efter køn og relation til stalker.

		Stalkingofferets køn		
		Mand	Kvinde	I alt
Relation til stalker	Nær relation	21 %	32 %	28 %
	Venner og bekendte	35 %	43 %	40 %
	Ukendt	44 %	25 %	32 %
	I alt (pct.)	100 %	100 %	100 %
	I alt (antal)	97	181	278

P-værdi=0,003

I undersøgelsen er der endvidere spurgt til, hvorvidt stalkingofferet blev stalket af en eller flere personer. Her angiver langt størstedelen af ofrene, knap tre ud af fire, at de udelukkende blev stalket af én person, mens 11 pct. peger på, at de blev stalket af to eller flere personer, jf. tabel 10. De resterende ofre for stalking er ikke klar over, hvorvidt de blev stalket af en eller flere personer. Der ses en statistisk signifikant sammenhæng mellem relationen til den primære person, der stalkede, og antallet af stalkere. Således er personer, der har haft en nær relation til stalkeren, statistisk signifikant mere tilbøjelige til at blive stalket af én person end personer, der bliver stalket af henholdsvis venner og bekendte eller helt ukendte gerningspersoner. Desuden viser tabellen, at stalkingofre, der bliver stalket af en ukendt person, i 38 pct. af tilfældene ikke ved, hvorvidt de er blevet stalket af én eller flere personer.

Tabel 10. Stalkingofre fordelt efter relation til stalker og antallet af stalkere.

	Nær relation	Venner og bekendte	Ukendt	I alt
1 person	95 %	80 %	45 %	73 %
2 eller flere personer	5 %	11 %	17 %	11 %
Ved ikke	0 %	9 %	38 %	16 %
I alt (pct.)	100 %	100 %	100 %	100 %
I alt (antal)	77	112	87	276

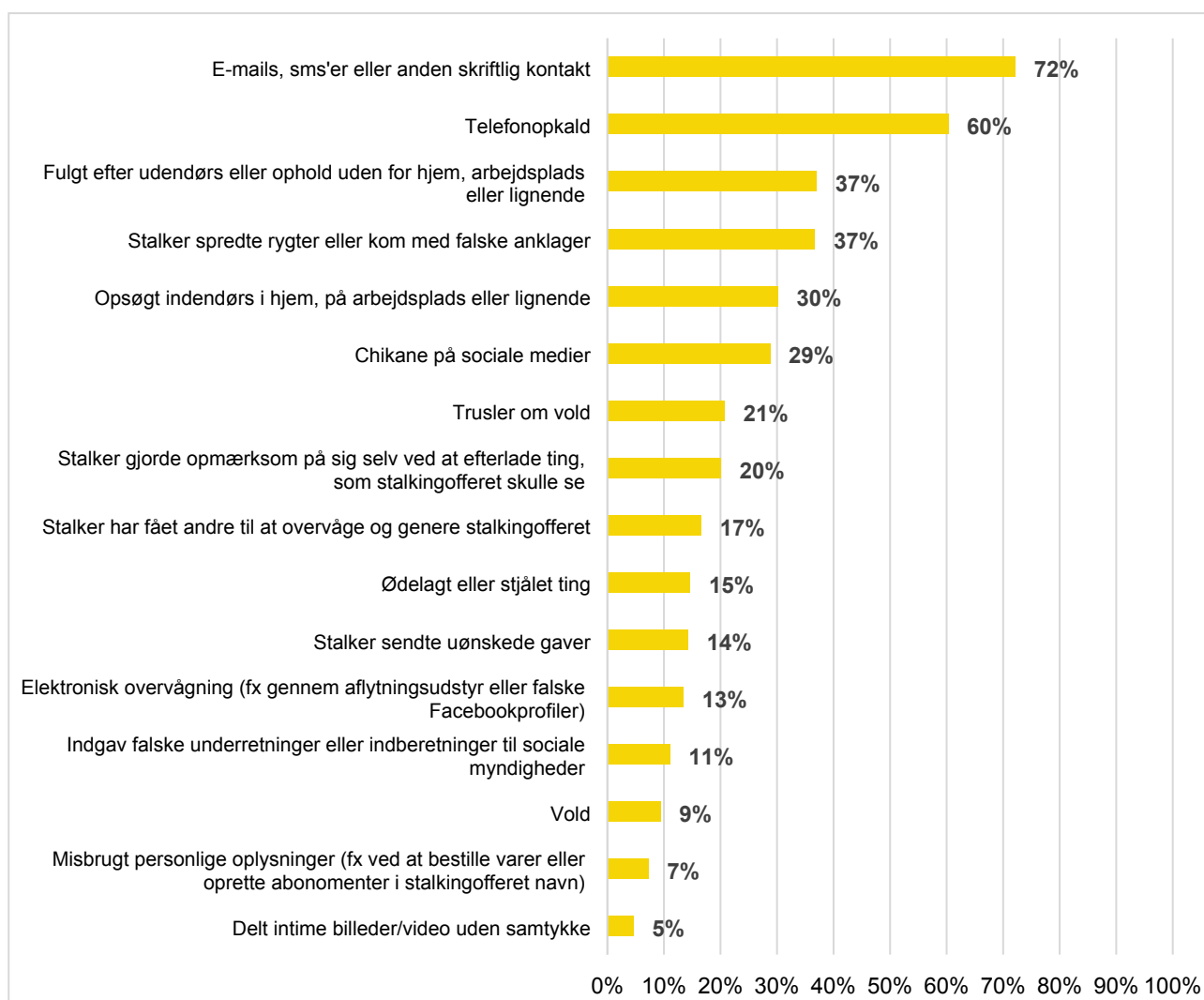
P-værdi=0,000

6. Typen af stalking samt omfanget heraf

Stalking dækker over et bredt spektrum af handlinger. I undersøgelsen er personer udsat for stalking således blevet spurgt om, hvorvidt de i forbindelse med stalkingen har været udsat for 16 forskellige nærmere beskrevne typer af adfærd. Desuden har stalkingofrene haft mulighed for at angive, hvis de foruden disse har været udsat for andre typer af adfærd som en del af stalkingen.

I figur 1 fremgår andelen af stalkingofre, der har været udsat for de forskellige former for adfærd.

Figur 1. Andel stalkingofre som i forbindelse med stalkingen har været udsat for de nævnte former for adfærd. Muligt at angive flere svar.

N=280.

Det ses af figuren, at den mest udbredte form for adfærd, der indgår i et stalkingforløb, er uønskede e-mails, sms'er eller anden skriftlig kontakt, idet knap tre fjerdedel har været udsat for dette. Af de personer, der har været udsat for denne type af adfærd, har knap en femtedel modtaget 50 eller flere uønskede e-mails, sms'er eller anden skriftlig henvendelse, mens godt en fjerdedel er blevet kontaktet

mellem 10 og 49 gange. 44 pct. af dem, der har oplevet denne type af adfærd, angiver, at de har oplevet den op til ni gange.

Andre typer af generende og chikanerende adfærd, som stalkingofrene hyppigt har oplevet, inkluderer telefonopkald, som 60 pct. af personer udsat for stalking angiver at have oplevet, jf. figur 1. Også spredning af falske rygter eller anklager og chikane på sociale medier er forholdsvis hyppigt forekomne, idet henholdsvis 37 og 29 pct. af stalkingofrene angiver at have været udsat for dette i forbindelse med stalkingforløbet.

Figuren viser desuden, at en væsentlig del af stalkingforløbene har indebåret en mere direkte kontakt mellem stalker og stalkingoffer, idet 37 pct. af stalkingofrene angiver, at stalkeren har fulgt efter dem udendørs eller opholdt sig uden for deres hjem, arbejdsplads eller lignende, og 30 pct. af ofrene angiver, at stalkingen har indebåret, at de er blevet opsøgt indendørs. Derimod er det mere sjældent, at personer udsat for stalking oplever, at stalkeren har delt intime billeder eller videoer af dem uden deres samtykke (fem pct. af stalkingofrene angiver dette), eller at stalkeren har misbrugt deres personlige oplysninger (syv pct. af stalkingofrene angiver dette). Knap en ud af ti af stalkingofrene angiver, at stalkingforløbet har indebåret fysisk vold.

I gennemsnit har stalkingofrene været udsat for godt fire forskellige af de ovenfornævnte typer af generende eller chikanerende adfærd i samme stalkingforløb. Dette dækker over en stor spredning, idet godt en tredjedel af personerne udsat for stalking har været udsat for højst to forskellige former for generende adfærd, mens fire pct. af de adspurgte angiver at have været udsat for 10 eller flere af de forskellige former for adfærd. Som det ses af tabel 11, er der relativt mange, nemlig cirka en femtedel, blandt stalkingofrene, der har haft en nær relation til gerningspersonen, som har været udsat for ni eller flere forskellige typer af generende eller chikanerende adfærd, mens de personer, der er blevet stalket af en ukendt gerningsperson, i 85 pct. af tilfældene højst har været udsat for fire forskellige typer af generende adfærd.

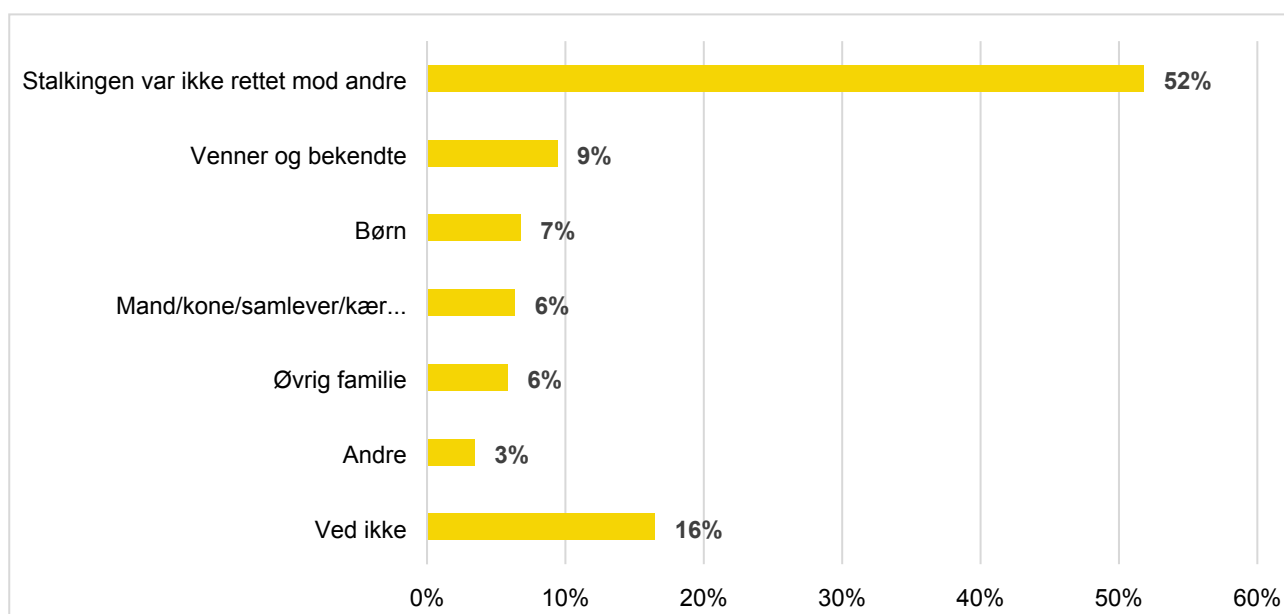
Tabel 11. Stalkingofre fordelt efter relation til stalker samt antal forskellige former for generende eller chikanerende adfærd, som de har været udsat for.

	Nær relation	Venner og bekendte	Ukendt	I alt
Udsat for 1-4 forskellige former for generende eller chikanerende adfærd	32 %	67 %	85 %	63 %
Udsat for 5-8 forskellige former for generende eller chikanerende adfærd	47 %	30 %	12 %	29 %
Udsat for 9-16 forskellige former for generende eller chikanerende adfærd	21 %	3 %	4 %	8 %
I alt (pct.)	100 %	100 %	100 %	100 %
I alt (antal)	78	109	85	272

P-værdi=0,000

I undersøgelsen er stalkingofrene spurgt til, om der var andre end dem selv, som stalkingen var rettet mod. Her svarer godt halvdelen, at stalkingen udelukkende var rettet mod dem selv, jf. figur 2. I de tilfælde, hvor stalkingen også var rettet mod andre personer, er det oftest venner og bekendte, der udsættes (ni pct. af alle stalkingstilfælde). Dog er der også tilfælde, hvor stalkingofrenes børn (syv pct.), ægtefælle, samlever eller kæreste (seks pct.), samt øvrig familie (seks pct.) ligeledes blev udsat for stalking. 16 pct. af stalkingofrene angiver, at de ikke ved, om stalkingen var rettet mod andre end dem selv.

Figur 2. Stalkingofre fordelt efter, om stalkingen var rettet mod andre end dem selv.

N=280.

Personer udsat for stalking er endvidere spurgt til længden af stalkingforløbet, og her ses store variationer, jf. tabel 12. Tabellen viser, at knap hver fjerde stalkingforløb har varet op til to måneder, mens 43 pct. af alle stalkingforløb har en varighed på mere end et halvt år.⁵ 12 pct. af stalkingofrene angiver, at de ikke kender varigheden af stalkingforløbet. Dette svar er særligt udbredt blandt stalkingofre, der blev stalket af en ukendt gerningsperson.

Af tabel 12 fremgår det ydermere, at der er en nær sammenhæng mellem stalkingofferets relation til stalkeren og varigheden af stalkingforløbet, således at stalkingofre, der har haft en nær relation til stalkeren, oftest stalkes i en længere periode end personer, der bliver stalket af en ven/bekendt eller af en ukendt gerningsperson. Således angiver 60 pct. af personer udsat for stalking, der har haft en nær relation til stalkeren, at de blev stalket i en periode på mindst et halvt år, mens dette er tilfældet for cirka fire ud af ti pct. af de stalkingofre, der blev stalket af en ven eller bekendt, og 31 pct. af dem,

⁵ Det bemærkes, at ti pct. stadig er udsat for stalking på interviewtidspunktet. Den endelige varighed af disse forløb kendes således ikke.

der blev stalket af en ukendt person. Omvendt er stalkingforløb med en ukendt gerningsperson oftere af kortere varighed. Disse resultater er statistisk signifikante.

Tabel 12. Stalkingofre fordelt efter relation til stalkeren og (foreløbig) varighed af stalkingforløbet.

	Nær relation	Venner og bekendte	Ukendt	I alt
Op til én måned	5 %	17 %	9 %	11 %
1-2 måneder	5 %	12 %	22 %	13 %
3-6 måneder	26 %	27 %	9 %	21 %
Mere end 1/2 år-1 år	22 %	5 %	10 %	12 %
Mere end 1 år	38 %	34 %	21 %	31 %
Ved ikke	4 %	5 %	29 %	12 %
I alt (pct.)	100 %	100 %	100 %	100 %
I alt (antal)	78	111	87	276

P-værdi=0,000

7. Hensigt med stalking

I undersøgelsen er personer udsat for stalking spurgt til, om de har nogen som helst idé om, hvorfor de blev udsat for stalking. Det kan naturligvis være vanskeligt for stalkingofferet at vide, hvorfor de blev udsat for stalking, og de angivne svar indfanger selvsagt udelukkende de adspurgtes opfattelse af, hvorfor stalkingen fandt sted.

54 pct. af stalkingofrene mener at kende årsagen til, at de blev udsat for stalking, mens 32 pct. angiver, at de ikke har nogen idé om formålet med stalkingen. 14 pct. svarer ”ved ikke” til dette spørgsmål, jf. tabel 13.

Tabel 13. Stalkingofre fordelt efter relation til stalker og kendskab til hensigten med stalkingen.

	Nær relation	Venner og bekendte	Ukendt	I alt
Har en idé om hensigt	78 %	58 %	28 %	54 %
Har ingen idé om hensigt	17 %	29 %	49 %	32 %
Ved ikke	5 %	13 %	23 %	14 %
I alt (pct.)	100 %	100 %	100 %	100 %
I alt (antal)	78	108	88	274

P-værdi=0,000

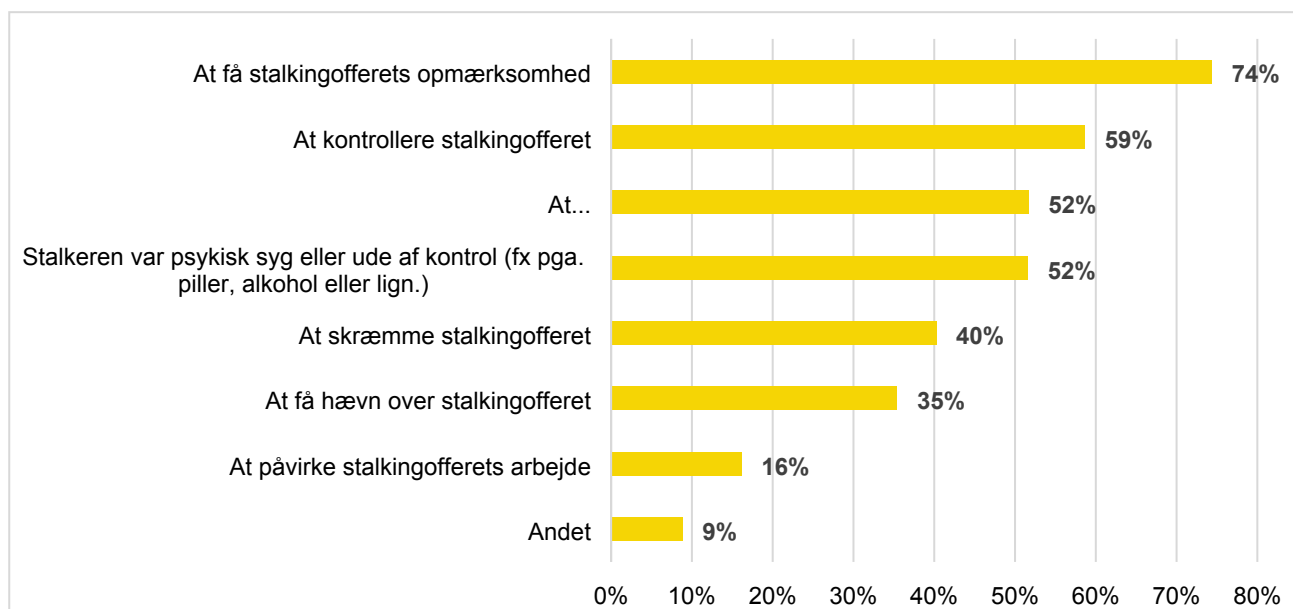
Af tabel 13 ses endvidere, at der som forventeligt er en tæt sammenhæng mellem stalkeren og stalkingofferets relation, og hvorvidt stalkingofferet mener at kende formålet med stalkingen. Således angiver 78 pct. af de, der har haft en nær relation til stalkeren, at de har en idé om stalkerens hensigt, mens dette er tilfældet for 58 pct. af de ofre, hvor stalkeren er en ven eller bekendt. I modsætning

hertil angiver en signifikant lavere andel af de, som er blevet stalket af en for dem ukendt person, at kende hensigten med stalkingen (28 pct.).

I undersøgelsen spørges personer udsat for stalking, som angiver, at de har en idé om stalkerens hensigt, ind til denne hensigt. Det har været muligt for stalkingofrene at nævne flere forskellige motiver, som de mener, er relateret til stalkingen. Det hyppigste motiv for stalkingen er, ifølge ofrene, at stalkeren ønsker at få stalkingofferets opmærksomhed. Dette motiv nævner 74 pct. af de, der mener at kende stalkingens hensigt, jf. figur 3. Endvidere nævner 59 pct. af personer udsat for stalking, som har en idé om hensigten, at et ønske om at kontrollere dem er et motiv. Over halvdelen af de stalkingofre, som mener at have en idé om hensigten bag stalkingen, angiver endvidere, at stalkingen var foranlediget af, at stalkeren ønskede at indlede, fortsætte eller genoptage et forhold til personen udsat for stalking.

Foruden ovenstående viser figuren, at stalkingofferet ofte opfatter stalkeren som en person, der lider af en psykisk sygdom, eller som er ude af kontrol på grund af piller, alkohol eller lignende. Desuden er der blandt de stalkingofre, som har en idé om hensigten med stalkingen, 40 pct., som oplever formålet med stalkingen som et ønske fra stalkerens side om at skræmme stalkingofferet, mens 35 pct. mener, at der findes et hævnperspektiv i stalkingen. I 16 pct. af stalkingtilfældene bliver stalkingen opfattet som et forsøg på at påvirke stalkingofferets arbejde.

Figur 3. Stalkingofre, der har en idé om stalkerens hensigt med stalkingen, fordelt efter deres oplevelse af stalkerens hensigt med stalkingen. Muligt at angive flere svar.

N=148

8. Stalkingforløbets alvorsgrad og konsekvenser

Personer udsat for stalking er spurgt til, hvorvidt de opfatter stalkingen som en kriminel handling, som en forkert, men ikke kriminel handling, eller som noget, der bare sker. Her angiver tre ud af ti,

at de mener, at stalkingen var en kriminel handling, og 45 pct. angiver, at de opfattede stalkingen som en forkert, men ikke kriminel handling, jf. tabel 14. 15 pct. af stalkingofrene angiver, at de opfattede stalkingen som 'noget der bare sker'.

Tabel 14 viser, at godt en fjerdedel af de personer, der er blevet stalket af en ukendt person, er i tvivl om, hvorvidt der er tale om en kriminel handling eller ej, hvilket er statistisk signifikant flere end blandt de øvrige stalkingofre. Samtidig er der flere blandt de personer, der er blevet stalket af en, de har haft en nær relation til eller venner/bekendte, som til sammenligning med personer, der er blevet stalket af en ukendt person, vurderer hændelsen som en forkert, men ikke kriminel handling.

Tabel 14. Stalkingofre fordelt efter relation til stalker og deres vurdering af hændelsen som kriminel eller ej.

	Nær relation	Venner og bekendte	Ukendt	I alt
En kriminel handling	33 %	27 %	30 %	30 %
En forkert, men ikke kriminel handling	49 %	56 %	28 %	45 %
Bare noget der sker	15 %	14 %	16 %	15 %
Ved ikke	3 %	4 %	26 %	10 %
I alt (pct.)	100 %	100 %	100 %	100 %
I alt (antal)	78	111	89	278

P-værdi=0,000

Direkte adspurgt angiver knap halvdelen (45 pct.) af stalkingofrene, at de opfatter stalkingen som enten meget eller ret alvorlig, jf. tabel 15. Samtidig ses, at en godt lige så stor andel (50 pct.) derimod opfatter stalkingen som enten ikke særligt alvorlig eller slet ikke alvorlig. Tabellen viser desuden, at der er en sammenhæng mellem stalkingofferets relation til stalkeren, og hvor alvorlig stalkingen opfattes. Således er stalkingofre, der har haft en nær relation til stalkeren, statistisk signifikant mere tilbøjelige til at vurdere stalkingen som meget eller ret alvorlig end stalkingofre, som er blevet stalket af en ukendt.

Tabel 15. Stalkingofre fordelt efter relation til stalker og opfattelsen af stalkingforløbets alvorlighedsgrad.

	Nær relation	Venner og bekendte	Ukendt	I alt
Meget alvorlig	18 %	8 %	15 %	13 %
Ret alvorlig	41 %	37 %	17 %	32 %
Ikke særligt alvorlig	29 %	40 %	43 %	38 %
Slet ikke alvorlig	8 %	14 %	14 %	12 %
Ved ikke	4 %	1 %	11 %	5 %
I alt (pct.)	100 %	100 %	100 %	100 %
I alt (antal)	78	112	88	278

P-værdi=0,000

Som det fremgår af tabel 16, er det også de personer, der har haft en nær relation til stalkeren, som i størst omfang føler sig utrygge under stalkingforløbet. Her angiver 53 pct., at de i høj eller i meget høj grad følte sig utrygge under stalkingforløbet, mens dette er tilfældet for 36 pct. af de stalkingofre, hvor stalkeren er en ven eller bekendt, og 31 pct. af de stalkingofre, hvor stalkeren er ukendt. Disse forskelle, der er statistisk signifikante, peger således i retning af, at de stalkingtilfælde, hvor stalkingofferet har haft en nær relation til stalkeren, generelt har en grovere karakter end stalkingtilfælde, hvor stalkeren er en ven/bekendt eller ukendt person.

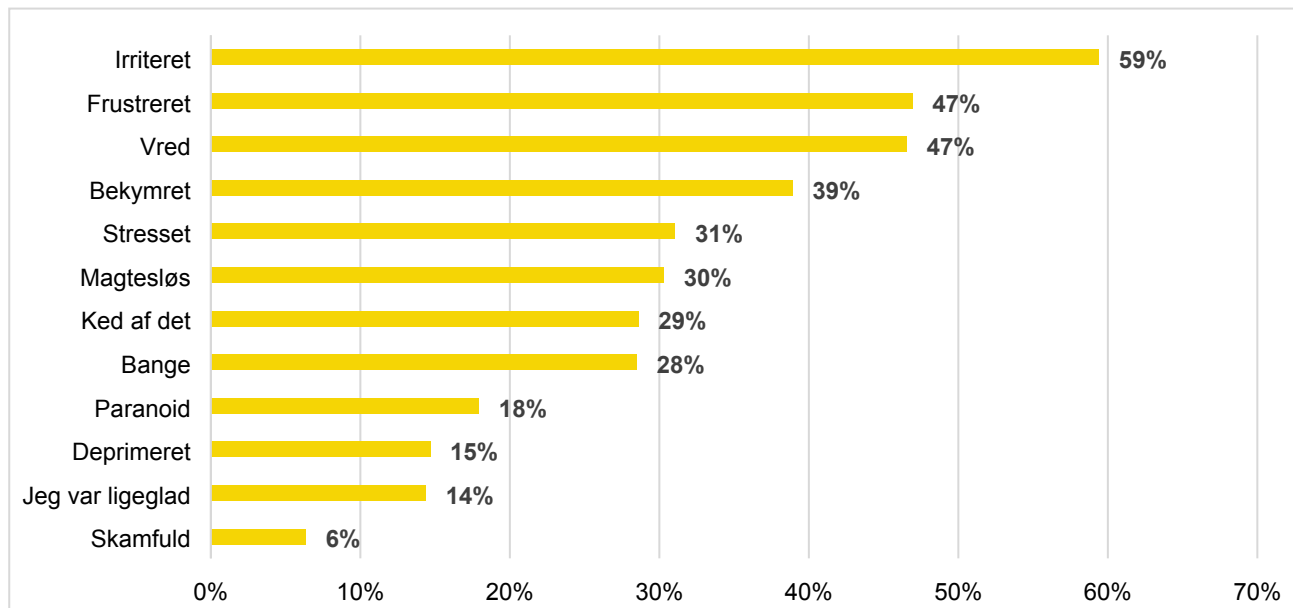
Tabel 16. Stalkingofre fordelt efter relation til stalker og graden af utryghed under stalkingforløbet.

	Nær relation	Venner og bekendte	Ukendt	I alt
I meget høj grad	27 %	11 %	20 %	18 %
I høj grad	26 %	25 %	11 %	21 %
I mindre grad	29 %	38 %	24 %	31 %
Slet ikke	16 %	23 %	31 %	24 %
Ved ikke	3 %	3 %	14 %	6 %
I alt (pct.)	100 %	100 %	100 %	100 %
I alt (antal)	77	111	88	276

P-værdi=0,000

I undersøgelsen er personer udsat for stalking endvidere spurgt til, hvordan stalkingforløbet fik dem til at føle. Stalkingofrene har kunnet nævne flere forskellige følelser, som var forbundet med stalkingen, jf. figur 4. Her ses det, at knap seks ud af ti har følt sig irriterede i forbindelse med stalkingforløbet, mens knap halvdelen har følt sig enten frustrerede eller vrede. Foruden disse følelser angiver nogle stalkingofre, at de i forbindelse med stalkingen har været bekymrede (39 pct.), stressede (31 pct.), følt sig magtesløse (30 pct.), kede af det (29 pct.) eller bange (28 pct.). Mindre hyppigt forekomne følelser forbundet med stalking er at være paranoid, deprimeret eller skamfuld. Endelig angiver 14 pct. af de adspurgte, at de var ligeglade med stalkingen.

Figur 4. Andel stalkingofre som har haft de nævnte følelser i forbindelse med stalkingforløbet.

N=279

Hvorvidt stalkingofferet er påvirket af negative følelser som følge af stalkingforløbet, er i høj grad sammenfaldende med relationen til stalkeren. Generelt ses en tendens til, at personer, der har haft en nær relation til stalkeren, er mere tilbøjelige til at være påvirket af negative følelser, mens personer, der stalkes af en ukendt person, er mere tilbøjelige til at være ligeglade med stalkingen. Disse resultater støtter således det ovenfor nævnte om, at stalkingforløb, hvor stalkingofferet og stalkeren har haft en nær relation, generelt har en grovere karakter end stalkingtilfælde med en ukendt stalker.

Ovenstående ses ligeledes afspejlet i tabel 17, som viser, i hvor høj grad stalkingofferet er påvirket af hændelserne. Tabellen viser, at stalkingofre, der har haft en nær relation til stalkeren, i 26 pct. af tilfældene er påvirkede af hændelserne i høj eller meget høj grad. Dette er en statistisk signifikant højere andel end blandt de, der har oplevet at blive stalket af en ukendt person, idet 12 pct. af disse angiver, at de i høj eller meget høj grad er påvirkede af hændelserne. Samtidig er ofre, der har haft en nær relation til stalkeren, statistisk signifikant mindre tilbøjelige til slet ikke at være påvirkede af hændelserne end såvel personer, som bliver stalket af en ven eller bekendt, som personer der har oplevet at blive stalket af en ukendt person.

Tabel 17. Stalkingofre fordelt efter relation til stalker og ofrenes vurdering af, i hvilket omfang hændelserne har påvirket dem og deres liv.

	Nær relation	Venner og bekendte	Ukendt	I alt
I meget høj grad	6 %	5 %	7 %	6 %
I høj grad	19 %	16 %	6 %	14 %
I mindre grad	46 %	32 %	13 %	30 %
Slet ikke	27 %	43 %	55 %	42 %
Ved ikke	1 %	5 %	19 %	8 %
I alt (pct.)	100 %	100 %	100 %	100 %
I alt (antal)	78	111	89	278

P-værdi=0,000

Den oplevede alvorsgrad af stalkingen er ikke alene sammenfaldende med relationen mellem stalkingofferet og stalkeren, men også nært knyttet til længden af stalkingforløbet. Således er personer, der er blevet stalket i mere end et halvt år, mere tilbøjelige, end personer, der er blevet stalket i en kortere periode, til at opleve stalkingen som meget eller ret alvorlig og til at angive, at de følte sig utrygge under stalkingforløbet. De personer, der er blevet stalket i mere end et halvt år, angiver også i højere grad end andre stalkingofre, at stalkingen har påvirket dem og deres liv. Endeligt viser analysen, at personer, der er blevet stalket i mere end et halvt år, i højere grad, end de der er blevet stalket op til en måned, opfatter stalkingen som en kriminel handling. Disse forskelle er statistisk signifikante.

I undersøgelsen er personer udsat for stalking endvidere blevet spurgt til, hvorvidt stalkingen har haft konsekvenser for dem i form af ændrede hverdagsrutiner, bopælsskift, sygemeldinger m.v. Konsekvenser forstås her som en række konkrete handlinger, som stalkingofferet har foretaget som følge af stalkingen. Undersøgelsen søger således at belyse visse sociale såvel som psykiske konsekvenser, mens de økonomiske konsekvenser af stalking ikke indgår direkte i denne undersøgelse. Desuden fokuseres der i undersøgelsen primært på de personlige konsekvenser, som stalkingofferet oplever, hvorfor eventuelle konsekvenser, som offerets pårørende oplever, ikke inkluderes i undersøgelsen.

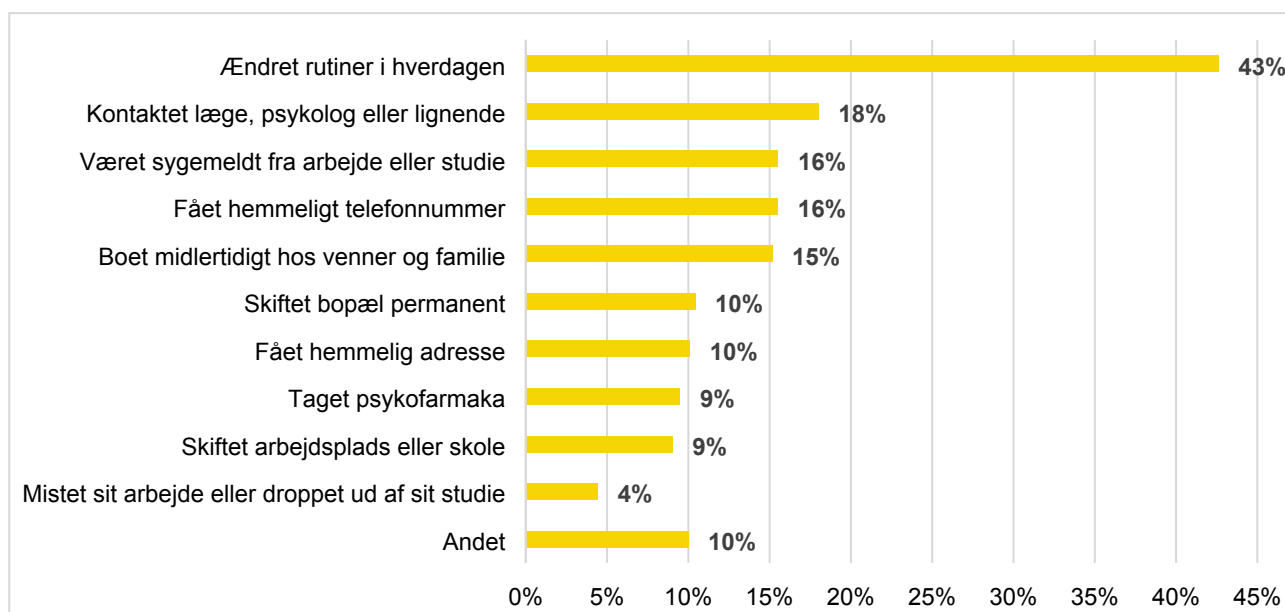
Af figur 5 ses det, at den hyppigste konsekvens af stalking er, at stalkingofferet ændrer rutiner i hverdagen, fx ved at undgå visse steder, gå mindre ud og køre en anden vej end vanligt. En sådan ændring i hverdagslige rutiner angiver 43 pct. af stalkingofrene at have foretaget. Ydermere har 16 pct. fået hemmeligt telefonnummer, og 15 pct. har boet midlertidigt hos venner og familie. En tiendedel af stalkingofrene har skiftet bopæl som følge af stalkingen, mens ni pct. har skiftet enten skole eller arbejdsplads som følge af stalkingen. Figuren viser endvidere, at ti pct. af personer udsat for stalking har fået hemmelig adresse som konsekvens af stalkingen. Det bemærkes, at personer, der fortsat har hemmelig adresse på tidspunktet for spørgeskemaundersøgelsens gennemførelse, ikke

indgår i undersøgelsen, jf. tidligere, hvilket betyder, at andelen der har fået hemmelig adresse som følge af stalkingen formodentlig underestimeres i denne undersøgelse.

Ses der på psykiske konsekvenser af stalkingen, har 18 pct. af stalkingofrene kontaktet læge, psykolog eller lignende som følge af stalkingen, og 16 pct. har været sygemeldt fra arbejde eller studie. Endvidere har knap en tiendedel af personerne udsat for stalking taget psykofarmaka som konsekvens af stalkingen.

Ti pct. af de adspurgte angiver endvidere, at stalkingen har haft andre konsekvenser for dem end de ovenfor nævnte. Dette dækker eksempelvis over, at de har haft kontakt til organisationer, der yder støtte til ofre for stalking og vold, har haft fysiske smerter eller har haft behov for at søge ekstra støtte hos venner og familie. Det bemærkes, at stalkingofrene ligeledes er blevet spurgt særskilt til, hvorvidt de har haft kontakt til Dansk Stalking Center eller lignende rådgivningstilbud i forbindelse med stalkingen. Her angiver tre pct. af de adspurgte, at de én eller flere gange har haft kontakt til et sådant rådgivningstilbud.

Figur 5. Stalkingofre fordelt efter konsekvenser af stalkingen.

N=279

Ses der på konsekvenser af stalkingen fordelt efter relationen mellem personen udsat for stalking og stalkeren, fremgår det, at stalkingofre, der har haft en nær relation til stalkeren, i højere grad end andre stalkingofre har været nødsaget til at kontakte læge eller psykolog, at ændre rutiner i hverdagen og at måtte bo midlertidigt hos venner og familie som følge af stalkingen. Stalkingofre, der har haft en nær relation til gerningspersonen, har også i højere grad end personer, der har oplevet at blive stalket af en ukendt person, oplevet den konsekvens af stalkingen, at de har måttet skifte bopæl permanent. Omvendt har en højere andel af dem, der blev stalket af en ven eller bekendt, set i forhold til de

stalkingofre, der har haft en nær relation til stalkeren, oplevet, at de har måttet skifte arbejdsplads eller studie som følge af stalkingen. Disse forskelle er statistisk signifikante.

Nogle af de konsekvenser, som stalkingofrene har oplevet som følge af stalkingen, har de oplevet gentagne gange. Dette gælder i særlig grad ændring af rutiner hverdagen, hvor mere end 80 pct. af de, der har oplevet denne konsekvens, har oplevet, at de flere gange har måttet ændre deres rutiner. Ligeledes har langt størstedelen af de stalkingofre, der har haft behov for at kontakte læge, psykolog eller lignende, også gjort dette flere gange i forbindelse med stalkingen. Ydermere har knap halvdelen af de stalkingofre, der har været sygemeldt pga. stalkingen, været det flere gange. Omvendt har langt størstedelen af de, der har fået hemmeligt telefonnummer eller skiftet permanent bopæl eller arbejdsplads, gjort dette en enkelt gang.

Samlet set har 61 pct. af stalkingofrene oplevet én eller flere af de i figur 5 nævnte konsekvenser, hvilket samtidig betyder, at stalkingen for 39 pct. af de udsatte ikke har medført nogen af de nævnte konsekvenser for deres hverdag.

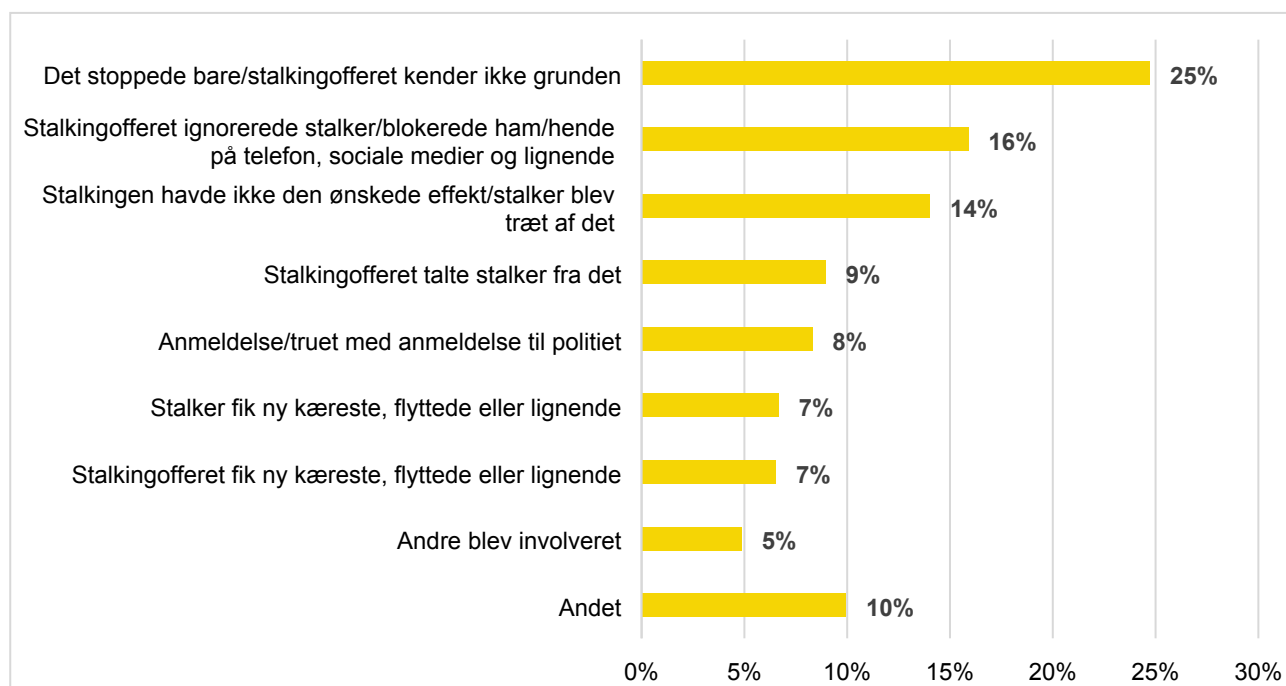
Hvorvidt de personer, der har været udsat for stalking, har oplevet én eller flere af de nævnte konsekvenser, er sammenfaldende med den oplevede alvorlighedsgrad af stalkingen. Således opfatter 59 pct. af dem, der som følge af stalkingen har oplevet mindst én af de nævnte sociale eller psykiske konsekvenser, stalkingen som meget eller ret alvorlig, mens det samme gør sig gældende for 24 pct. af de udsatte, som ikke har oplevet nogen af de nævnte konsekvenser som følge af stalkingen. Analysen viser ligeledes, at de stalkingofre, der har oplevet en eller flere af de nævnte konsekvenser, også i statistisk signifikant højere grad, end de der ikke har oplevet nogen af de nævnte konsekvenser, har følt sig utrygge under stalkingforløbet eller har oplevet, at stalkingforløbet har påvirket dem og deres liv.

9. Stalkingforløbets ophør

De stalkingofre, som angiver, at stalkingen er ophørt forud for interviewtidspunktet, er blevet bedt om at angive, hvorfor de tror, at stalkingen ophørte. Som det ses af figur 6, angiver en fjerdedel af stalkingofrene, at stalkingen stoppede uden en egentlig årsag, eller at de ikke kender årsagen til, at stalkingen stoppede.

Foruden dette svarer 16 pct., at stalkingen blev indstillet, fordi stalkingofferet ignorerede stalkeren, herunder ved at blokere vedkommende på telefon, mail og sociale medier, mens 14 pct. svarer, at stalkingen ophørte, fordi den ikke havde den ønskede effekt, eller at stalkeren over tid blev træt af det. Lidt mindre udbredte forklaringer på, at stalkingen stoppede, vedrører, at stalkingofferet konfronterede stalkeren og derigennem fik personen til at stoppe (ni pct.), eller at forholdet blev anmeldt til politiet/ stalkingofferet truede stalkeren med at anmelde forholdet (otte pct.). Derudover nævnes som årsager til ophøret af stalkingen, at enten stalkingofferet eller stalkeren flyttede, fik ny kæreste eller lignende, eller at andre udenforstående, som eksempelvis en chef eller en ven, blev involveret i sagen.

Figur 6. Stalkingofre, der ikke længere bliver stalket, fordelt efter den væsentligste årsag til, at stalkingen ophørte.

N=200

9.1 Politianmeldelse af stalking

Knap hver fjerde af stalkingofrene har fortalt politiet om sagen, jf. tabel 18. Desuden har politiet fået kendskab til yderligere fem pct. af stalkingtilfældene på anden vis end via anmeldelse fra stalkingofferet.

Tabel 18. Stalkingofre fordelt efter, om de har kontaktet politiet i sagen.

	Andel	Antal
Ja	23 %	63
Nej, men politiet fik det at vide på anden måde	5 %	13
Nej	70 %	195
Ved ikke	2 %	7
I alt	100 %	278

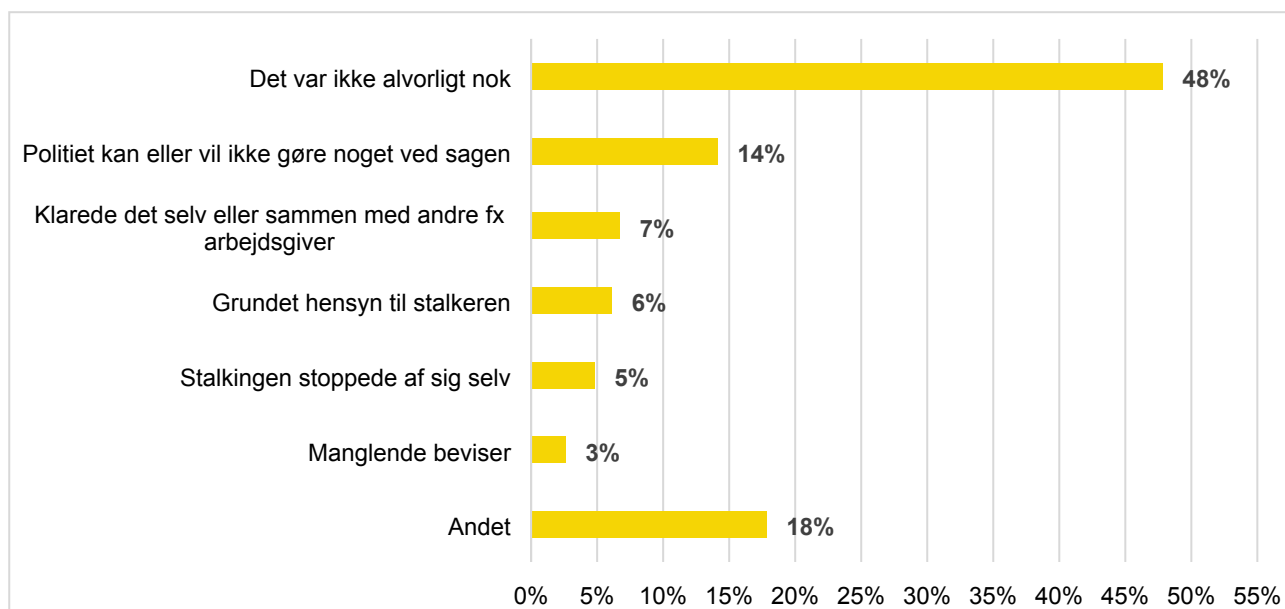
Ikke overraskende ses en statistisk signifikant sammenhæng mellem, hvorvidt ofret vurderer hændelsen som kriminel eller ej, og om de har foretaget politianmeldelse. Således var det 68 pct. af stalkingofrene, der selv kontaktede politiet i sagen, som opfattede stalkingen som en kriminel handling, mens det samme gjorde sig gældende for 19 pct. af dem, der valgte ikke at kontakte politiet. Den oplevede alvorgrad af hændelserne har ligeledes en statistisk signifikant sammenhæng med det at foretage en politianmeldelse. Således var det 88 pct. af dem, der foretog en politianmeldelse, der

oplevede hændelsen som værende meget eller ret alvorlig mod 33 pct. af dem, der ikke anmeldte til politiet.

Blandt de sager, som politiet har fået kendskab til, har stalkeren, ifølge stalkingofferet, i 40 pct. af tilfældene fået en formaning fra politiet, hvor vedkommende er blevet bedt om at stoppe sine handlinger. I disse tilfælde oplevede 36 pct. af stalkingofrene, at stalkingen stoppede eller aftog som følge af formaningen. Seks pct. af de stalkingtilfælde, som politiet har fået viden om, har, ifølge stalkingofrene, ført til et tilhold. De stalkingforløb, der har ledt til et polititilhold, har alle haft en varighed på mindst et halvt år. Det bemærkes, at denne del af analysen bygger på et forholdsvist spinkelt datagrundlag, hvorfor resultaterne må betragtes med forbehold.

Blandt de personer, der har valgt ikke at kontakte politiet i forbindelse med stalkingforløbet, angiver 48 pct. som årsag, at de ikke mente, at forholdet var alvorligt nok, jævnfør figur 7. Endvidere valgte 14 pct. at afstå fra en anmeldelse, fordi de ikke mente, at politiet havde ressourcer til at gå ind i sagen eller mente, at politiet ikke var i stand til at ændre ved situationen. Andre mindre hyppige årsager til ikke at foretage en anmeldelse er, at man enten klarede det selv eller sammen med andre (syv pct.), at man valgte at afstå fra anmeldelse grundet hensyn til stalkeren (seks pct.), at stalkingen stoppede af sig selv (fem pct.), eller at der var mangel på beviser (tre pct.). De resterende 18 pct. indeholder en række forklaringer af noget forskellig karakter og dækker blandt andet over, at andre personer anmeldte forholdet til politiet, eller at stalkingofferet var nervøs for konsekvenserne af at foretage en anmeldelse.

Figur 7. Stalkingofre, der ikke har anmeldt stalkingforløbet til politiet, fordelt efter årsag til manglende anmeldelse.

N=196

Bilag I. Spørgeskema

1	<p>Det hænder, at mennesker systematisk og vedvarende bliver forfulgt eller chikaneret af uønskede henvendelser fra en eller flere bestemte personer. Det er det, der kaldes stalking. Det kan være nogen, man kender eller fremmede, der gør det.</p> <p>Har du inden for de seneste fem år været udsat for stalking, fx at en person overvågede dig, blev ved med at ringe til dig eller kontaktede dig på anden måde, som du syntes var belastende? Her tænkes der ikke på spam e-mails, telefonsælgere, personer der prøver at franarre dig personlige oplysninger eller lignende.</p>	<p>1 Ja 2 Nej 3 Ved ikke</p>
De resterende spørgsmål stilles kun hvis der er svaret 1=ja i spm. 1		
2	Hvornår var du senest udsat for det?	<p>1 Er udsat for det nu 2 Inden for de seneste 12 måneder 3 For mere end 1- 2 år siden 4 For mere end 2 - 3 år siden 5 For mere end 3 - 4 år siden 6 For mere end 4 - 5 år siden 7 Ved ikke</p>
3	Var det en eller flere personer, der stalkede dig?	<p>1 1 person 2 2 personer 3 3 eller flere personer 4 Ved ikke</p>
3.1	<p>Når jeg i det følgende spørger dig om sidste gang, du var udsat for stalking, mener jeg hele forløbet, fra stalkingen startede til den ophørte.</p> <p>Sidste gang, hvor du var udsat for et stalkingforløb, hvilke af følgende gjorde personen da? (Her tænkes på den person, som du vurderer, er/var den primære stalker).</p> <p>1) Fulgte efter dig <u>udendørs</u> eller opholdt sig uden for dit hjem, arbejdsplads, skole eller andre steder, hvor du var?</p>	<p>1 Ja 2 Nej 3 Ved ikke</p>

3.1.1 (stilles kun ved ja i spm. 3.1)	Hvor mange gange har personen gjort dette?	1 Én gang 2 To gange 3 3-9 gange 4 10-49 gange 5 50 gange eller flere 6 Ved ikke
3.2	2) Opsøgte dig <u>indendørs</u> i dit hjem, på din arbejdsplads, skole eller andre steder, hvor du var?	1 Ja 2 Nej 3 Ved ikke
3.2.1 (stilles kun ved ja i spm. 3.2)	Hvor mange gange har personen gjort dette?	1 Én gang 2 To gange 3 3-9 gange 4 10-49 gange 5 50 gange eller flere 6 Ved ikke
3.3	3) Sendte dig e-mails, sms'er eller kontaktede dig skriftligt på anden måde, som du ikke ønskede?	1 Ja 2 Nej 3 Ved ikke
3.3.1 (stilles kun ved ja i spm. 3.3)	Hvor mange gange har personen gjort dette?	1 Én gang 2 To gange 3 3-9 gange 4 10-49 gange 5 50 gange eller flere 6 Ved ikke
3.4	4) Chikanerede dig på de sociale medier (fx Facebook)?	1 Ja 2 Nej 3 Ved ikke
3.4.1 (stilles kun ved ja i spm. 3.4)	Hvor mange gange har personen gjort dette?	1 Én gang 2 To gange 3 3-9 gange 4 10-49 gange 5 50 gange eller flere 6 Ved ikke
3.5	5) Overvågede dig elektronisk (fx gennem aflytningsudstyr, falske Facebookprofiler eller hacking af din e-mailkonto)?	1 Ja 2 Nej 3 Ved ikke
3.5.1 (stilles kun ved ja i spm. 3.5)	Hvor mange gange har personen gjort dette?	1 Én gang 2 To gange 3 3-9 gange 4 10-49 gange 5 50 gange eller flere 6 Ved ikke
3.6	6) Sendte dig gaver, du ikke ønskede?	1 Ja 2 Nej 3 Ved ikke
3.6.1 (stilles kun ved ja i spm. 3.6)	Hvor mange gange har personen gjort dette?	1 Én gang 2 To gange 3 3-9 gange 4 10-49 gange 5 50 gange eller flere

		6 Ved ikke
3.7	7) Kontaktede dig ved opkald på din telefon, som du ikke ønskede?	1 Ja 2 Nej 3 Ved ikke
3.7.1 (stilles kun ved ja i spm. 3.7)	Hvor mange gange har personen gjort dette?	1 Én gang 2 To gange 3 3-9 gange 4 10-49 gange 5 50 gange eller flere 6 Ved ikke
3.8	8) Ødelagde eller stjal nogle af dine ting?	1 Ja 2 Nej 3 Ved ikke
3.8.1 (stilles kun ved ja i spm. 3.8)	Hvor mange gange har personen gjort dette?	1 Én gang 2 To gange 3 3-9 gange 4 10-49 gange 5 50 gange eller flere 6 Ved ikke
3.9	9) Spredte rygter eller falske anklager mod dig til familie, venner eller bekendte?	1 Ja 2 Nej 3 Ved ikke
3.9.1 (stilles kun ved ja i spm. 3.9)	Hvor mange gange har personen gjort dette?	1 Én gang 2 To gange 3 3-9 gange 4 10-49 gange 5 50 gange eller flere 6 Ved ikke
3.10	10) Indgav falske underretninger eller anmeldelser til de sociale myndigheder, politiet eller andre myndigheder?	1 Ja 1 Nej 2 Ved ikke
3.10.1 (stilles kun ved ja i spm. 3.10)	Hvor mange gange har personen gjort dette?	1 Én gang 2 To gange 3 3-9 gange 4 10-49 gange 5 50 gange eller flere 6 Ved ikke
3.11	11) Gjorde opmærksom på sig selv ved at efterlade ting, som du skulle se?	1 Ja 2 Nej 3 Ved ikke
3.11.1 (stilles kun ved ja i spm. 3.11)	Hvor mange gange har personen gjort dette?	1 Én gang 2 To gange 3 3-9 gange 4 10-49 gange 5 50 gange eller flere 6 Ved ikke
3.12	12) Fremsatte trusler om vold mod dig?	1 Ja 2 Nej 3 Ved ikke
3.12.1	Hvor mange gange har personen gjort dette?	1 Én gang 2 To gange

(stilles kun ved ja i spm. 3.12)		3 3–9 gange 4 10-49 gange 5 50 gange eller flere 6 Ved ikke
3.13	13) Udøvede vold mod dig?	1 Ja 2 Nej 3 Ved ikke
3.13.1 (stilles kun ved ja i spm. 3.13)	Hvor mange gange har personen gjort dette?	1 Én gang 2 To gange 3 3–9 gange 4 10-49 gange 5 50 gange eller flere 6 Ved ikke
3.14	14) Misbrugte dine personlige oplysninger (fx ved at bestille varer, oprette abonnementer eller lignende i dit navn)	1 Ja 2 Nej 3 Ved ikke
3.14.1 (stilles kun ved ja i spm. 3.14)	Hvor mange gange har personen gjort dette?	1 Én gang 2 To gange 3 3–9 gange 4 10-49 gange 5 50 gange eller flere 6 Ved ikke
3.15	15) Fået andre personer til at overvåge eller chikanere dig?	1 Ja 2 Nej 3 Ved ikke
3.15.1 (stilles kun ved ja i spm. 3.15)	Hvor mange gange har personen gjort dette?	1 Én gang 2 To gange 3 3–9 gange 4 10-49 gange 5 50 gange eller flere 6 Ved ikke
3.16	16) Delte intime billeder/videoer af dig uden dit samtykke?	1 Ja 2 Nej 3 Ved ikke
3.16.1 (stilles kun ved ja i spm. 3.16)	Hvor mange gange har personen gjort dette?	1 Én gang 2 To gange 3 3–9 gange 4 10-49 gange 5 50 gange eller flere 6 Ved ikke
3.17	17) Andet? (skriv hvilket – maks. 500 tegn)	1 Ja 2 Nej 3 Ved ikke
3.17.1 (stilles kun ved ja i spm. 3.17)	Hvor mange gange har personen gjort dette?	1 Én gang 2 To gange 3 3–9 gange 4 10-49 gange 5 50 gange eller flere 6 Ved ikke
4	Over hvor lang tid er stalkingen foregået?	1 Op til en uge

		2 Op til en måned 3 1-2 måneder 4 3-6 måneder 5 Mere end ½ år – 1 år 6 Mere end 1 år 7 Ved ikke
5	Er der andre end dig, som stalkingen har rettet sig mod?	1 Nej 2 Ja, mine børn/mit barn 3 Ja, min mand/kone/samlever/kæreste 4 Ja, mine venner 5 Ja, min øvrige familie 6 Ja, mine bekendte 7 Andre (skriv hvem) 8 Ved ikke
	De næste spørgsmål handler om den primære person, der stalkede eller stalker dig.	
6	Var det en mand eller en kvinde?	1 Mand 2 Kvinde 3 Ved ikke
7	Hvor gammel var personen?	1 Under 15 år 2 15-24 år 3 25-39 år 4 40-64 år 5 65 år og derover 6 Ved ikke
8	Hvilken relation havde du til personen?	1 En (forhenværende) ægtefælle/samlever/kæreste 2 Andet familiemedlem 3 Én jeg kortvarigt har truffet fx til en fest 4 Én jeg har haft kontakt til på Facebook eller andre sociale medier (ikke mødt personligt) 5 En (forhenværende) ven/kammerat 6 Arbejdskollega eller studiekammerat 7 En jeg har haft kontakt til gennem mit arbejde (fx klient, kunde, patient) 8 Anden person (skriv hvem) 9 Ingen relation 10 Ved ikke
9	Ved du – eller har du nogen som helst idé om – hvorfor personen stalkede dig?	1 Ja 2 Nej 3 Ved ikke

Spm 9.1-9.9 stilles kun ved JA i spm 9	Hvorfor tror du, at du blev udsat for det:	
9.1	1) Tror du, personen ønskede at fortsætte/genoptage jeres forhold	1 Ja 2 Nej 3 Ved ikke
9.2	2) Tror du, personen ønskede at indlede et forhold	1 Ja 2 Nej 3 Ved ikke
9.3	3) Tror du, personen ønskede at kontrollere dig	1 Ja 2 Nej 3 Ved ikke
9.4	4) Tror du, personen gjorde det for at få hævn	1 Ja 2 Nej 3 Ved ikke
9.5	5) Tror du, personen ville skræmme dig	1 Ja 2 Nej 3 Ved ikke
9.6	6) Tror du, personen ønskede at påvirke dit arbejde	1 Ja 2 Nej 3 Ved ikke
9.7	7) Tror du, personen gjorde det for at få din opmærksomhed	1 Ja 2 Nej 3 Ved ikke
9.8	8) Tror du, personen var psykisk syg eller ude af kontrol (f.eks. pga. alkohol, piller el.lign.)	1 Ja 2 Nej 3 Ved ikke
9.9	9) Andet? (skriv hvilket – maks. 500 tegn)	1 Ja 2 Nej 3 Ved ikke
10	Har stalkingforløbet været årsag til, at du har taget psykofarmaka mod fx angst, depression eller søvnforstyrrelser?	1 Ja 2 Nej 3 Ved ikke
	Har stalkingforløbet været årsag til, at du har ...	
11	1) Skiftet bopæl permanent?	1 Ja, flere gange 2 Ja, én gang 3 Nej
12	2) Boet midlertidigt hos venner eller familie?	1 Ja, flere gange 2 Ja, én gang 3 Nej
13	3) Skiftet arbejdsplads eller skole?	1 Ja, flere gange 2 Ja, én gang 3 Nej
14	4) Fået hemmeligt telefonnummer?	1 Ja, flere gange 2 Ja, én gang 3 Nej
15	5) Fået hemmelig adresse?	1 Ja, flere gange 2 Ja, én gang

		3 Nej
16	6) Været sygemeldt fra dit arbejde eller studie?	1 Ja, flere gange 2 Ja, én gang 3 Nej
17	7) Mistet dit arbejde eller droppet ud af dit studie?	1 Ja, flere gange 2 Ja, én gang 3 Nej
18	8) Ændret dine rutiner i hverdagen (fx at du har undgået visse steder, gået mindre ud, kørt en anden vej end du plejer)?	1 Ja, flere gange 2 Ja, én gang 3 Nej
19	9) Kontaktet læge, psykolog el. lign.?	1 Ja, flere gange 2 Ja, én gang 3 Nej
20	11) Andet? (skriv hvilket – maks. 500 tegn)	1 Ja, flere gange 2 Ja, én gang 3 Nej
21	Alt taget i betragtning hvor alvorlig var stalkingen for dig, da du blev udsat for det? Var det...?	1 Meget alvorlig 2 Ret alvorlig 3 Ikke særlig alvorlig 4 Slet ikke alvorligt 5 Ved ikke
22	Hvordan fik stalkingforløbet dig til at føle, da du blev udsat for det? (Angiv gerne flere svarmuligheder)	1 Bekymret 2 Irriteret 3 Vred 4 Frustreret 5 Bange 6 Paranoid 7 Stresset 8 Ked af det 9 Deprimeret 10 Magtesløs 11 Skamfuld 12 Jeg var ligeglad 13 Andet, skriv hvad
23	I hvor høj grad følte du dig utryg under stalkingforløbet?	1 I meget høj grad 2 I høj grad 3 I mindre grad 4 Slet ikke 5 Ved ikke
24	Synes du stalkingen var...:	1 En kriminel handling 2 En forkert, men ikke kriminel handling 3 Bare noget der sker 4 Ved ikke
25	Synes du, at det er noget, der påvirker, hvordan du har det med dig selv og dit liv i dag?	1 I meget høj grad 2 I høj grad 3 I mindre grad 4 Slet ikke 5 Ved ikke

26	Har du talt med Dansk Stalking Center eller et andet lignende rådgivningstilbud om det skete?	1 Ja, flere gange 2 Ja, én enkelt gang 3 Nej, men jeg har overvejet det 4 Nej, jeg vidste ikke at man kunne gå til dem med den slags 5 Nej, det har jeg ikke overvejet 6 Ved ikke
27	Har du kontaktet politiet om sagen?	1 Ja 2 Nej, men politiet fik det at vide på anden måde 3 Nej 4 Ved ikke
27.1 (Stilles kun ved svar 2 el. 3 i spm 27)	Hvorfor har du ikke kontaktet politiet om sagen? (maks. 1000 tegn)	Åben
27.2 (Stilles kun ved svar 1 i spm 27)	Hvor lang tid gik der fra, at stalkingen begyndte, til at du kontaktede politiet?	1 Op til en uge 2 Op til en måned 3 1-2 måneder 4 3-6 måneder 5 Mere end ½ år – 1 år 6 Mere end 1 år 7 Ved ikke
27.3 (Stilles kun ved svar 1 og 2 i spm 27)	Har politiet givet stalkeren en formaning, dvs. bedt stalkeren om at stoppe sine handlinger?	1 Ja 2 Nej 3 Ved ikke
27.3.1 (Stilles kun ved svar 1 i spm 27.3)	Oplevede du, at det hjalp på den måde, at stalkingen aftog eller stoppede herefter?	1 Ja 2 Nej 3 Ved ikke
27.4 (Stilles kun ved svar 1 og 2 i spm 27)	Fik personen som stalkede dig tilhold?	1 Ja 2 Nej 3 Ved ikke
27.4.1 (Stilles kun ved svar 1 i spm 27.4)	Oplevede du, at det hjalp på den måde, at stalkingen aftog eller stoppede herefter?	1 Ja 2 Nej 3 Ved ikke
27.5	Oplevede du, at personen som stalkede dig, overtrådte tilholdet?	1 Ja 2 Nej 3 Ved ikke

(Stilles kun ved svar 1 i spm 27.4)		
28 (Stilles kun ved svar 2-7 i spm 2)	Hvorfor tror du, at personen stoppede med at stalke dig? (maks. 1000 tegn)	Åben